

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	
ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	
ΕΠΙΔΟΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ	
(ΑΜΕΑ)	
I. Η εξέλιξη της προνοιακής ενίσχυσης των ΑΜΕΑ Κριτική προσέγγιση	25
II. Η συνταγματική κατοχύρωση του δικαιώματος κοινωνικής προστασίας των ΑΜΕΑ	32
1. Η θεμελίωση των κοινωνικών δικαιωμάτων στο Σύνταγμα του 1975	32
2. Το περιεχόμενο των κοινωνικών δικαιωμάτων	33
3. Η «δυναμική» του κοινωνικού κεκτημένου	36
4. Η προνοιακή προστασία των ΑΜΕΑ	37
4.1. Η επίκληση του άρθρου 21 παρ. 3 του Συντάγματος	38
4.2. Η επικουρική λειτουργία των άρθρων 2 παρ. 1 και 5 παρ. 1 του Συντάγματος	39
5. Οι κανονιστικές συνέπειες της συνταγματικής κατοχύρωσης	41
6. Οι προοπτικές αναδιάρθρωσης των μηχανισμών προστασίας των ΑΜΕΑ	43
7. Συμπεράσματα	45
III. Η τυποποίηση των υφιστάμενων μέτρων και προγραμμάτων του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας	46
1. Το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης Τυφλών	47
2. Το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης Κωφαλάλων	51
3. Το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ανασφάλιστων Τετραπληγικών, Παραπληγικών και Ακρωτηριασμένων	55
4. Το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης Βαριά Νοητικά Καθυστερημένων	59
5. Το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων που πάσχουν από συγγενή αιμολυτική αναιμία, συγγενή αιμορραγική διάθεση και AIDS	63
6. Το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης Τετραπληγικών και Παραπληγικών ασφαλισμένων του Δημοσίου	66
7. Το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων ηλικίας 0-18 ετών που πάσχουν από εγκεφαλική παράλυση	68
8. Το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης των ατόμων με βαριές αναπηρίες σε ποσοστό 67% και άνω	71
9. Το συμπληρωματικό πρόγραμμα του διατροφικού επιδόματος νεφροπαθών	73
10. Το συμπληρωματικό πρόγραμμα στεγαστικής συνδρομής	75
11. Το συμπληρωματικό πρόγραμμα επιδότησης καυσίμων	77
IV. Η παρέμβαση του ασφαλιστικού συστήματος για την οικονομική ενίσχυση των ΑΜΕΑ	78
1. Η τυποποίηση των μη ανταποδοτικών ασφαλιστικών μέτρων	79
2. Οι διαστάσεις των μη ανταποδοτικών ασφαλιστικών παροχών για τους άμεσα ασφαλισμένους	81
2.1. Το επίδομα παραπληγίας/ τετραπληγίας	81
2.2. Το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης συνταξιούχων	83
2.3. Το επίδομα λουτροθεραπείας	86
2.4. Το επίδομα αεροθεραπείας	86

2.5. Το επίδομα τυφλότητας	87
3. Οι διαστάσεις των μη ανταποδοτικών ασφαλιστικών παροχών για τους έμμεσα ασφαλισμένους	87
3.1. Το επίδομα παραπληγίας/ τετραπληγίας	87
3.2. Η σύνταξη αναπηρίας για τέκνα ασφαλισμένων ή συνταξιούχων	88
4. Οι στόχοι και η λειτουργία των παροχών	89
5. Η σχέση των ασφαλιστικών παροχών με τις επιδοματικές προνοιακές παροχές για ΑΜΕΑ	92
V. Η αξιολόγηση του υφιστάμενου συστήματος επιδοματικής ενίσχυσης των ΑΜΕΑ	99
1. Η μεθοδολογία και οι δείκτες αξιολόγησης	99
2. Τα πορίσματα της αξιολόγησης	103
2.1. Τα αποτελέσματα της «κανονιστικής αξιολόγησης»	105
2.1.1. Η κανονιστική θεμελίωση του συστήματος	106
2.1.2. Η νομική κατοχύρωση των ενδιαφερομένων	109
2.1.3. Οι προϋποθέσεις επιδότησης	111
2.1.3.1. Η αξιολόγηση εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας	112
2.1.3.2. Η αξιολόγηση εφαρμογής της αρχής της εξατομίκευσης της ανάγκης	119
2.1.4. Ο προσδιορισμός του ύψους των παροχών	121
2.1.5. Οι διαδικασίες αναπροσαρμογής των παροχών	125
2.1.6. Οι μηχανισμοί διεκδίκησης των παροχών	130
2.2. Τα αποτελέσματα της «κοινωνικοπολιτικής αξιολόγησης»	131
2.2.1. Η καταγραφή των προβλημάτων και αναγκών των ΑΜΕΑ	132
2.2.2. Η αξιολόγηση του υφιστάμενου συστήματος	135
2.2.3. Οι προτάσεις για την αναθεώρηση του συστήματος	145
2.3. Τα αποτελέσματα της «ερευνητικής αξιολόγησης»	151

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Η ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. Η μεθοδολογία της έρευνας	157
II. Η τυποποίηση των Διεθνών Μηχανισμών για την επιδοματική ενίσχυση των ΑΜΕΑ	159
1. Οι παρεμβάσεις σε επίπεδο Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών	159
1.1. Η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	159
1.2. Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Παιδιού	160
1.3. Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων των Πνευματικά Καθυστερημένων Ατόμων	161
1.4. Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων των Αναπήρων Ατόμων	163
1.5. Το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Μορφωτικά Δικαιώματα	164
1.6. Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού	166
1.7. Η Διακήρυξη σχετικά με την εξομοίωση των ευκαιριών για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες	170
2. Οι παρεμβάσεις σε επίπεδο Συμβουλίου της Ευρώπης	177
2.1. Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Κοινωνική και Ιατρική Αντίληψη	177
2.2. Ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης	179
2.3. Η Σύσταση για την εγγύηση ελαχίστων ορίων συντήρησης	190
3. Οι παρεμβάσεις σε επίπεδο Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας	191
III. Η προνοιακή προστασία των ΑΜΕΑ στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής	197

Ένωσης	
1. Η Σύσταση σχετικά με την απασχόληση των μειονεκτούντων	200
2. Ο Κοινοτικός Χάρτης των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων	201
3. Η Σύσταση σχετικά με τα κοινά κριτήρια που αφορούν την επάρκεια πόρων και παροχών στα συστήματα κοινωνικής προστασίας	204
4. Η Σύσταση για τη σύγκλιση των στόχων και των πολιτικών κοινωνικής προστασίας	209
IV. Η επίδραση των Διεθνών και Κοινοτικών μηχανισμών στο Ελληνικό προνοιακό σύστημα	211
1. Η αξιολόγηση εφαρμογής των διεθνών μηχανισμών από την ελληνική πολιτεία	215
2. Οι συνέπειες της παραβίασης των Διεθνών Αρχών και Κανόνων	222
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄	
Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	
I. Η κατηγοριοποίηση των μηχανισμών επιδοματικής ενίσχυσης	227
II. Τα μοντέλα αναθεώρησης	230
1. Το μοντέλο των διορθωτικών παρεμβάσεων	230
2. Το μοντέλο του ενιαίου προγράμματος	234
3. Το μοντέλο του κατηγοριακού προγράμματος ελάχιστου εισοδήματος	242
III. Η συνθετική προσέγγιση των προοπτικών αναθεώρησης	248
ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	255
I. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	255
II. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	257
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I: ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΑΜΕΑ	259
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΠΡΟΝΟΙΑΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ	327
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	341
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	343